

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BROJ: 80 0 P 103308 21 Rev
Banjaluka, 14.09.2022. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Senada Tice, kao predsjednika vijeća, Davorke Delić i Violande Šubarić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužioca P.P. D.O.O. B. iz B., zastupanog u revizionom postupku po punomoćniku M.V., advokatu iz B., protiv tuženih L.Z. iz B., i J.S. iz B., koje zastupa punomoćnik P.Z. advokat iz B., radi naknade štete, odlučujući o reviziji tužioca protiv presude Okružnog suda u Bijeljini broj 80 0 P 103308 21 Gž od 08.04.2021. godine, na sjednici održanoj dana 14.09.2022. godine, donio je

RJEŠENJE

Revizija se usvaja, presuda Okružnog suda u Bijeljini broj 80 0 P 103308 21 Gž od 08.04.2021. godine se ukida i predmet se vraća drugostepenom sudu na ponovno suđenje.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Bijeljini broj 80 0 P 103308 19 P od 17.12.2020. godine usvojen je tužbeni zahtjev tužioca, te su obavezani tuženi da tužiocu na ime naknade materijalne štete solidarno isplate: iznos od 270.035,83 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 05.02.2019. godine kao dana podnošenja tužbe pa do konačne isplate, te iznos od 27.119,74 eura što predstavlja protivvrijednost od 53.041,60 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 05.02.2019. godine kao dana podnošenja tužbe do konačne isplate, sve u roku od 30 dana, od dana prijema pravosnažne presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Obavezani su tuženi da tužiocu naknade troškove parničnog postupka u iznosu od 39.500,58 KM, u roku od 30 dana od dana prijema pravosnažne presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Bijeljini broj 80 0 P 103308 21 Gž od 08.04.2021. godine žalba tuženih je uvažena i preinačena presuda Osnovnog suda u Bijeljini broj 80 0 P 103308 19 P od 17.12.2020. godine, tako što je odbijen u cjelosti tužbeni zahtjev tužioca kojim je tražio da se obavežu tuženi da mu na ime naknade materijalne štete solidarno isplate: iznos od 270.035,83 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 05.02.2019. godine kao dana podnošenja tužbe pa do konačne isplate, te iznos od 27.119,74 eura što predstavlja protivvrijednost od 53.041,60 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 05.02.2019.

godine kao dana podnošenja tužbe do konačne isplate, sve u roku od 30 dana, od dana prijema pravosnažne presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Obavezan je tužilac da tuženim naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 38.446,88 KM, u roku od 30 dana od dana prijema presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja, dok je zahtjev tuženih za naknadu troškova postupka preko dosuđenog do potraživanog iznosa odbijen.

Blagovremeno izjavljenom revizijom drugostepenu presudu pobija tužilac, iz razloga povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se revizija usvoji, pobijana presuda preinači, odnosno ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

U odgovoru na reviziju tuženi predlažu da se revizija odbije.

Revizija je osnovana.

Predmet spora u ovoj parnici je zahtjev tužioca da mu tuženi na ime naknade materijalne štete solidarno isplate iznos od 270.035,83 KM, te iznos od 27.119,74 eura što predstavlja protivvrijednost od 53.041,60 KM, sa zakonskom zateznom kamatom.

Na osnovu izvedenih dokaza i rezultata cjelokupnog postupka prvostepeni sud je utvrdio: da je tuženi L.Z. u spornom periodu (april 2015. do decembar 2017. godine) bio zaposlen kod tužioca na radnom mjestu direktor, a tužena J.S. bila u stalnom radnom odnosu na radnom mjestu direktor sektora prodaje i marketinga; da je tuženi L.Z. u iskazu datom u svojstvu parnične stranke izjavio da je u spornom periodu sam radio kao član upravnog odbora, koji je imao 5 članova i da je bio jedini rezident za BiH, a ostali članovi su bili iz V.B. i S., da je u okviru ograničenja postavljenih od strane upravnog odbora mogao samostalno raspolagati odobrenim sredstvima u oblasti trgovine i dobavljača, a u okviru oraganizacije strukture perduzeća “ispod” njega su bili direktori sektora, da je tužena J.S. bila direktor sektora za prodaju, a svjedok G.S. administrativni radnik zadužen za prijem pošte i vođenje blagajne za sektor finansije i računovodstvo, a njoj je nadređena bila B.E. direktor E.I., povezanog pravnog lica čiji je osnivač tužilac, koja je bila zadužena za poslove u okviru njenog sektora računovodstvo i finansije, da nije bio upoznat sa poslom G.S., da je bio jedan od ovlaštenih potpisnika za podizanje gotovine u banci, da je preduzeće posjedovalo žiro račune u više banaka i u svakoj banci je različito lice imalo ovlaštenje za raspolaganje novcem, da je sistem funkcionisao po principu “četiri oka” što znači da su tražena dva potpisa za podizanje gotovine bez obzira na iznos, da je blagajnički maksimum u tom periodu bio između 25-30.000,00 KM, a da su ovlašteni potpisnici u tom periodu bili on, S.J., R.P., E.B., I.L., P.J., on u R. i u N. B., da je on što se tiče putnih naloga odobravao iste direktorima sektora a dalje su direktori sektora davali odobrenja službenicima unutar svog sektora odnosno rukovodiocu određenih službi službenicima unutar tih službi, da od G.S. nikada nije preuzeo novac, niti je to potpisao, da nije naređivao G.S. da pravi lažne putne naloge, da dok je radio kod tužioca nikada nije izvršio kontrolu putnih naloga, niti je posumnjao u nezakonit rad blagajne; da iz iskaza tužene J.S. proizlazi da je ona bila direktor sektora prodaje dok je G.S. kao blagajnik bila u drugom sektoru, da su po opisu posla najčešće na službena putovanja išli radnici iz sektora prodaje – ugovaranje poslova, komercijala i ostalo, da je ona davala naloge rukovodiocima službi a rukovodioci dalje svojim radnicima, da se prije puta davao popunjeni i potpisani blanko nalog koji je službenik dalje

popunjavao kada ode na put i isti vraćao sa izvještajem o putu, da su uz tužbu su priloženi između ostalog i nalozi na kojima se nalazi njen potpis na mjestu „nalogodavac“ na prvoj strani odnosno u svojstvu nalogodavca koji odobrava službeno putovanje, a ne u dijelu u kome se odobrava isplata, da G.S. niti je naređivala niti je po hijerarhiji unutar preduzeća imala tu mogućnost, da je svaki put kada je preuzela novac na blagajni preduzeća isti potpisala, da po spornim nalogima ona nije preuzimala novac niti se bilo gdje potpisala na priznanici, da je bila jedna od ovlaštenih osoba za potpisivanje čekova za podizanje gotovine sa žiro računa u R. i N. b. i da je u osporenom periodu najčešće njen popis na čeku; da je svjedok G.S. izjavila da je od 2004. godine radila u preduzeću F.n., a 2006. godine počela da radi na radnom mjestu blagajnika, te 2009. godine u preduzeću F., da je 2006. godine kada je počela raditi kao blagajnik u preduzeću F.n. a kasnije i u F. po naređenju pretpostavljenih tačnije direktora L.Z. počela podizati gotovinu sa računa preduzeća i taj novac bi odmah predavala direktoru na ruke, isti knjižila kao ulaz u blagajnu, a kasnije ga rasknjižavala preko putnih naloga, da je prvi put kada je uradila navedeno 2006. godine, nakon što je sačinila naloge, pozvala radnike da potpišu te naloge nakon čega je uslijedla kritika od strane direktora i tadašnjeg šefa računovodstva P.J., tako da je poslije prestala pozivati radnike da potpišu naloge a iste je ona sama potpisivala, da se nakon prelaska u F. nastavilo sa tom praksom, uglavnom su se podizali iznosi u okviru blagajničkog maksimuma, da je u toku 2015. godine podatke o tome koji će radnici odnosno čija će imena biti na nalogima dobijala od B.E. i J.S., a uglavnom su to bili radnici na rukovodećim funkcijama, ali to nije bilo pravilo, da je u toku 2015, 2016. i 2017. godine gotovinu koju je podizala u banci davala na ruke J.S. ili L.Z., a zaposleni čija su imena na nalogima sa tim nisu bili upoznati, da je naloge za podizanje novca dobijala ili direktno od direktora L. kada je bio u firmi, ili ju je zvao telefonom, ili joj je poruku prenosila J.S., da je tuženim novac predavala u ruke u njihovim kancelarijama, da je S.J. bila desna ruka L.Z., a B.E. bila direktor finansija sa sjedištem u S., koja je veoma često dolazila u B., kontrolisala rad finansija i svjedok ju je redovno upoznavala sa ovim dešavanjima u preduzeću odnosno da gotovinu koju podiže u banci predaje tuženim a to rasknjižava kroz naloge, da je postupak izdavanja redovnih i regularnih putnih naloga u preduzeću išao kroz operativnu blagajnu gdje su obrađene odnosno popunjene i potpisane naloge dobijali od šefova te iste dnevnicke radnicima plaćali preko tekućih računa, s tim da je u spornom periodu bilo i regularnih isplata preko gotovinske blagajne, da je glavni u preduzeću bio L.Z. i da je svjedok, imajući određenu dozu strahopoštovanja prema istom, izvršavala sve naloge pa i ove, pa imajući predstavu da je takvo postupanje nezakonito, istom se nije suprotstavila cijeneći da je L.Z. njoj pretpostavljeni i da postupa po naređenju, te da bi u slučaju odbijanja mogla izgubiti radno mjesto, da je prvi put informacije o svom postupanju dala po zahtjevu revizije koju je radila revizijska kuća iz Nj. koji su tada od nje tražili izjavu rekavši joj da sve znaju vezano za sporna dešavanja, nakon čega je ona izjavu napisala i to je izjava koja se nalazi u spisu, da je sve „fiktivne naloge“ odnosno naloge kojima je u blagajni pravdala novčane iznose predate tuženima popunjavala ona u cjelosti, dok su regularne naloge popunjavali zaposleni po proceduri i po pravilnicima, da je „fiktivne naloge“ popunjavala na imena radnika P.R., J.S., Č.D., Đ.O., M.V., B.D., J.M., M.C., I.M., T.A., M.F., V.I., T.J., G.M., M.D.1, K.T., M.T., D.N., L.D., J.A., P.S., V.M., R.S., M.J., M.M., Č.Dž., S.E., K.A., J.S., P.E., K.M., S.N., M.D.2., M.S., H.E., V.V., L.I., G.N. i S.E.; da iz iskaza svjedoka B.E. slijedi da je od 2012. godine do juna 2019. godine radila u E.I. a to je sestrinska firma preduzeća F., na mjestu direktora finansija, da je u toku 2012. godine internom odlukom unutar društava određena da ona između ostalog bude nadređena blagajni odnosno blagajniku G.S., koja je bila zaposlena u preduzeću F., da je po organizacionoj strukturi preduzeća F. postojalo mjesto šefa računovodstva koji je bio direktno nadređen blagajniku, na kome je ranije bila zaposlena P.J. a kasnije V.M., da što se tiče putnih

naloga da je bila ovlaštena da potpisuje odnosno odobrava putne naloge imajući u vidu funkciju direktora finansija i da je mogla tj. imala je ovlaštenje da potpisuje naloge i službenicima i radnicima iz drugih sektora, u većini slučajeva je potpisivala naloge na kraju odnosno kada su isti bili za isplatu, kada bi došla u B. potpisala bi pripremljene putne naloge, da joj ništa joj nije poznato u vezi „fiktivnih“ putnih naloga, niti joj je poznato bilo šta vezano za nelegalne isplate; da iz nalaza vještaka ekonomske struke, osnovnog nalaza i mišljenja i dopuna nalaza, proizlazi da je izvršio analizu/obračun „spornih putnih naloga“ izdatih na imena radnika P.R., J.S., Č.D., Đ.O., M.V., B.D., J.M., M.C., I.M., T.A., M.F., V.I., T.J., G.M., M.D.1, K.T., M.T., D. N., L.D., J.A., P.S., V.M., R.S., M.J., M.M., Č.Dž., S.E., K.A., J.S., P.E., K.M., i S.N., M.D.2., M.S., H.E., V.V., L.I., G.N. i S.E., u spornom periodu koji je obuhvaćen tužbom, sravnivši putne naloge sa blagajničkim dnevnikom i glavnom blagajničkom knjigom, da je svaki obračunati putni nalog pratio od momenta njegovog sačinjavanja do isplate kroz evidencije koje su vođene u Blagajni, da je vještak iz svog nalaza izostavio sve isplate za koje je utvrđeno da se ne odnose na sporne naloge a za koje je dokumentacija priložena uz tužbu npr. stvarne troškove koji su zaista isplaćeni kroz „keš blagajnu“ jer je u toku postupka nesporno da je kroz keš blagajnu bilo i legalnih isplata, a po sopstvenoj izjavi tužiocu su greškom nekoliko takvih isplata obuhvatili tužbom, zatim duple isplate kojih je bilo u manjem broju slučajeva, dalje kod isplata iznosa manjih u odnosu na iznos u putnom nalogu uzeo je tu manju isplatu i obrnuto, da je bilo i iznosa isplaćenih u višem iznosu kad je uzeo u obzir takođe isplaćeni iznos, da je bio i jedan putni nalog bez isplatnice koga je u cjelosti izostavio iz nalaza, zatim da je izostavio duple unose i unose koji nisu evidentirani u dnevniku blagajne i u glavnoj knjizi, takođe je sravnio iznose sa putnih naloga sa iznosima sa priznanicama koje se sačinjavaju prilikom isplate (što je u konačnici i tužilac prihvatio i korigovao uređenjem tužbenog zahtjeva), te utvrdio da isplaćeni iznos za sporne putne naloge iskazane u KM iznosi 270.035,83 KM, u evrima 27.119,74 eura, što preračunato u važećem kursu 1,95 iznosi 53.041,60 KM, tako da ukupan zbir/obračun „spornih putnih naloga“ iznosi 323.077,43 KM.

Kod ovako utvrđenog činjeničnog stanja prvostepeni sud nalazi da je tužilac u toku postupka dokazao da mu je šteta prouzrokovana protivpravnim radnjama tuženih. Po ocjeni tog suda, iz provedenih dokaza proizlazi da su tuženi u spornom periodu bili na rukovodećim funkcijama, te da su navedeno iskoristili da bi sebi pribavili određenu korist, da je svjedok G. S. čiji iskaz je prihvatio, detaljno opisala na koji način je postupala po naredbama tuženih i na taj način iz preduzeća „izvlačila“ gotovinu koju je predavala tuženima, da je svjedok po uputama tuženih podizala gotovinu sa žiro računa, istu odmah predavala tuženima (nekada tuženom L., a nekada tuženoj J.), a onda predati iznos novčanih sredstava „rasknjižavala“ kroz blagajnu, tačnije pravila putne naloge za putovanja kojih nije bilo, na imena radnika, koji na ta putovanja evidentno nisu išli, a zatim „vršila isplate“ tim istim radnicima, te da svjedok ne spori da je ona popunjavala svu dokumentaciju i da radnici nisu znali za navedene radnje.

Navode tuženih kojima su osporili iskaz ovog svjedoka ističući da joj oni nisu bili direktno nadređeni odnosno da svjedok kao blagajnik/ saradnik računovodstva i finansija i da nije mogla niti je primala naređenja od njih, prvostepeni sud nije prihvatio, uzimajući u obzir opis radnih mjesta za oba tužena, te sistematizaciju radnih mjesta iz koje se vidi da je tuženi L. bio direktno nadređen svim ostalim zaposlenima (pa i tuženoj J. i svjedoku G.S.), te da je tužena J. prema opisu svog radnog mjesta mogla i imala mogućnost da svjedoku u obimu bitnom za presuđenje u ovoj pravnoj stvari daje naloge i upute, jer blagajna kao blagajna se, po ocjeni prvostepenog suda ne može posmatrati samo kao dio računovodstveno finansijskog sektora izolovanog od ostalih službi preduzeća, posebno u ovom djelu rada blagajne tzv. keš blagajne,

gdje izvršni direktori i rukovodioci imaju ovlaštenja da donose odluke koje će blagajnik direktno provoditi.

Pored toga, navode tuženih da svjedok G.S. želi njima da naudi, da joj je obećano unapređenje, prvostepeni sud je ocijenio nedokazanim, nalazeći da je svjedok očito u spornom periodu bio u zavisnom položaju u odnosu na tužene, da ovo radno mjesto svjedoka zavisi od toga da li radi po naređenju direktora ili ne, te da je očito strah bio motiv za ovakvo postupanje svjedoka, a činjenica da i danas radi na istom radnom mjestu znači da nije bilo unapređenja, kao i da je svjedok prvi put pismeno iznijela navode o spornim radnjama kada je to od nje tražila interna revizija i da se tada došlo do određenih podataka o spornim radnjama tuženih.

Prigovor zastare potraživanja prvostepeni sud je ocijenio neosnovanim imajući u vidu da se predmetno potraživanje naknade štete odnosi na period od aprila 2015. godine zaključno sa decembrom 2017. godine, a da je tužba podnesena 05.02.2019. godine tj. u okviru zakonskog roka, da je tužilac za štetu i njen obim saznao u postupku revizije 2018. godine, pa imajući u vidu odredbu člana 376. Zakona o obligacionim odnosima („Sl. list SFRJ“ broj 29/78, 39/85 i 57/89, te „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 17/93, 3/96, 39/03 i 74/05, u daljem tekstu ZOO), da se rok računa od momenta saznanja za štetu, saznanja o obimu i visini štete, te saznanja za učinioca odnosno saznanja o okolnostima u kojima je po odštetnom pravu određeni subjekt odgovoran za naknadu štete, nalazi da potraživanje tužioca nije zastarjelo.

Prvostepeni sud je zaključio da je tužilac dokazao da se radnje kojima je došlo do nastanka štete mogu pripisati u krivicu tuženim, jer je u toku postupka dokazano da su novac preuzimali tuženi, da je tačno da protiv tuženih nije vođen ni pokretan krivični postupak, ali da to nije uslov za vođenje ovog postupka, posebno ako se ima u vidu da je građanska odgovornost šira od krivične.

Vezano za tvrdnje tuženih da nema dokaza da su njima predavani novčani iznosi, da se oni nikada nigdje nisu potpisali da su novac preuzeli, prvostepeni sud nalazi, da iako je tačno da nema njihovih potpisa kojim bi bilo potvrđeno da im je blagajnik G.S. predala određenog dana, određenu količinu novca koju je upravo podigla sa žiro računa tuženog, da bi apsurdno bilo i očekivati takvu potvrdu o prijemu novca, jer znajući za protivpravnost preduzetih radnji niko razuman ne bi potpisao da je novac primio.

Po ocjeni prvostepenog suda tvrdnje tuženih da oni nisu bili fizički prisutni u B. kada je podizana gotovina iz banaka, nisu od značaja, jer je na osnovu odluka tužioca, po propisanim procedurama, nakon pribavljenih saglasnosti blagajnik išao u banku i podizao novac, taj dan ili naredni dan.

Cijeneći sve navedeno prvostepeni sud zaključuje da je tužilac dokazao da su mu svojim radnjama tuženi nanijeli štetu, odnosno umanjili vrijednost imovine tužioca, da to proizlazi iz materijalnih dokaza, iskaza svjedoka G.S. i B.E., te nalaza vještaka, te je u skladu sa članom 16, 154, 155. i 158. ZOO donio odluku kojom je tužene obavezao da tužiocu solidarno nadoknade štetu, pozivom na odredbu člana 206. ZOO, nalazeći da je u toku postupka dokazano da su tuženi štetu prouzrokovali zajedno.

Drugostepeni sud nije prihvatio činjenično utvrđenje i zaključak prvostepenog suda da je zahtjev tužioca osnovan, pa je sudio tako što je žalbu tuženih uvažio i prvostepenu presudu preinačio, temeljem odredbe člana 229. stav 1. tačka 4. i 5. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“ broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13, u daljem tekstu: ZPP) i donio odluku kao u izreci drugostepene presude.

Obrazložio je da nije prihvatljiv zaključak prvostepenog suda da je tužilac dokazao da se radnje kojima je došlo do nastanka štete kod tužioca mogu pripisati u krivicu tuženim, nalazeći da je u toku postupka dokazano da su novac preuzimali tuženi, jer da iz dokaza provedenih tokom postupka i činjenica utvrđenih u tom postupku ne proizilazi siguran zaključak da je S.G. kao uposlenik tužioca na radnom mjestu blagajnika, podizala gotovinu sa računa, a zatim podignuti iznos sredstava “rasknjižavala” kroz blagajnu tačnije pravila putne naloge za putovanja kojih nije bilo, na imena radnika, koji na ta putovanja nisu išli, pri čemu je ona popunjavala svu dokumentaciju, a radnici nisu znali za navedene radnje.

Drugostepeni sud nalazi da u spisu ne postoje materijalni dokazi kojima bi bilo potvrđeno da je G.S. postupala po naredbama tuženih, niti da im je predavala novac, niti to proizilazi iz iskaza drugih svjedoka i parničnih stranaka. Pored toga, navodi da je E.B., koja je bila direktno nadređena blagajniku S.G., izjavila da joj ništa nije bilo poznato u vezi “fiktivnih” putnih naloga, niti joj je poznato bilo šta vezano za nelegalne isplate.

Slijedom toga drugostepeni sud zaključuje da iz podataka spisa predmeta proizilazi, suprotno zaključku prvostepenog suda, da tokom prvostepenog postupka nije izvjesno i nesporno utvrđena činjenica preuzimanja novca od strane tuženih, a samim tim nisu izvjesno i nesporno utvrđene ni činjenice postojanja protivpravnih radnji tuženih, kao ni uzročno posledične veze između radnji i nastale štete. Kako je na tužiocu bio teret dokazivanja u pogledu postojanja navedenih odlučnih činjenica, isti snosi štetne posljedice nemogućnosti utvrđivanja navedenih pravno relevantnih činjenica.

Pri tome, drugostepeni sud ukazuje, da bi sud smatrao neke činjenice utvrđenim, on mora biti siguran u postojanje ili nepostojanje odlučnih činjenica, pri čemu pod sigurnošću treba smatrati takav stepen uvjerenosti u postojanje neke činjenice kod kojega je isključena svaka razumna sumnja u postojanje nečega drugog, a što sve treba biti činjenično obrazloženo. Takva bi sigurnost odgovarala izvjesnosti.

Međutim, cijeneći da u konkretnom predmetu prvostepeni sud utvrđuje naprijed navedene odlučne činjenice isključivo na osnovu iskaza svjedoka S.G., a za šta nije dao valjano, logično, objektivno, a samim tim ni pravno prihvatljivo obrazloženje, pogotovo imajući u vidu ostale činjenice utvrđene tokom postupka, kao i dokaze kojima su te činjenice utvrđene, drugostepeni sud nalazi da tužilac nije dokazao postojanje protivpravnih radnji tuženih, kao ni uzročno posledične veze između radnji tuženih i nastale štete, pa da je tužbeni zahtjev valjalo odbiti kao neosnovan.

Revizijom se osnovano ukazuje da je drugostepeni sud počinio povrede odredaba parničnog postupka koje su uticale na pravilnost i zakonitost pobijane drugostepene odluke.

Odredbama člana 229. ZPP je propisano, da će drugostepeni sud u sjednici vijeća ili na osnovu održane rasprave presudom preinačiti prvostepenu presudu ako utvrdi da postoji jedan od slijedećih razloga iznesenih u žalbi:

- ako je utvrdio da postoji povreda odredaba parničnog postupka osim u slučajevima iz člana 227. ovoga zakona,
- ako je u sjednici vijeća drugačijom ocjenom isprava i posredno izvedenih dokaza, već izvedenih pred prvostepenim sudom, utvrdio drugačije činjenično stanje nego što je ono u prvostepenoj presudi,
- ako je poslije održane rasprave, a na osnovu novih dokaza ili ponovnog izvođenja već izvedenih dokaza utvrdio drugačije činjenično stanje nego što je ono u prvostepenoj presudi,
- ako smatra da je činjenično stanje u prvostepenoj presudi pravilno utvrđeno, ali da je prvostepeni sud pogrešno primijenio materijalno pravo,
- ako je prvostepeni sud iz činjenica koje je utvrdio izveo nepravilan zaključak o postojanju drugih činjenica na kojima je zasnovana presuda.

Drugostepeni sud, odlučujući o žalbi tuženih, drugačije cijeni iskaze saslušanih svjedoka i parničnih stranaka, pa nalazi da u spisu ne postoje materijalni dokazi kojima bi bilo potvrđeno da je G.S. postupala po naredbama tuženih, niti da im je predavala novac, niti da to proizilazi iz iskaza drugih svjedoka i parničnih stranaka. Pored toga, drugostepeni sud navodi da je E. B., koja je bila direktno nadređena blagajniku S.G., izjavila da joj ništa nije bilo poznato u vezi “fiktivnih” putnih naloga, niti joj je poznato bilo šta vezano za nelegalne isplate, slijedom čega usvaja žalbu tuženih, preinačava prvostepenu presudu i odbija tužbeni zahtjev.

Kod ovakvog stanja stvari revident s pravom ističe da je drugostepeni sud pri donošenju pobijane odluke, povrijedio pravila parničnog postupka. Drugostepeni sud je, naime, drugačije ocjenio dokaze koji su neposredno izvedeni pred prvostepenim sudom (iskaze svjedoka G.S. i B.E., te tuženih kao parničnih stranaka), te na osnovu toga utvrdio drugačije činjenično stanje.

Takvim postupkom drugostepeni sud je povrijedio procesno pravilo ocjene dokaza na osnovu slobodnog sudijskog uvjerenja, o kojem govori odredba člana 8. ZPP. Takođe je povrijedio načelo usmenosti i neposrednosti, sadržano u odredbi člana 4. ZPP, koje kaže da sud odlučuje o tužbenom zahtjevu, po pravilu, na osnovu usmenog, neposrednog i javnog raspravljanja, što je nužan preduslov za sticanje slobodnog sudijskog uvjerenja, jer neposredno saznanje o činjenicama, osnovni je kriterij za slobodnu ocjenu dokaza.

Saglasno naprijed navedenim pravilima parničnog postupka, drugostepeni sud ne može u nejavnoj sjednici vijeća drugačije cijeliti dokaze neposredno izvedene pred prvostepenim sudom. Drugačiju ocjenu iskaza svjedoka i parničnih stranaka, saslušanih pred prvostepenim sudom, od one koju im je dao prvostepeni sud, drugostepeni sud može dati samo na osnovu održane rasprave, na kojoj bi ponovo izveo te dokaze, kako propisuje odredba člana 217. stav 2. ZPP.

Drugim riječima, bez ocjene provedenih dokaza u smislu odredaba člana 8. ZPP, u sjednici vijeća ili na raspravi pred drugostepenim sudom, shodno odredbama člana 217. ZPP, drugostepeni sud nema zakonske mogućnosti da preinači odluku prvostepenog suda, u smislu odredaba člana 229. ZPP.

Kada nije tako postupio drugostepeni sud je počinio povredu parničnog postupka koja je bila od uticaja na donošenje pravilne i zakonite presude (član 209. stav 2. tačka 5. ZPP), na što se revizijom tužioca osnovano ukazuje.

Iz naprijed navedenih razloga reviziju tužioca je, temeljem odredbe člana 249. stav 1. ZPP, valjalo usvojiti i ukinuti drugostepenu odluku, te predmet vratiti na ponovno suđenje.

U ponovnom postupku drugostepeni sud će, imajući u vidu razloge navedene u ovom rješenju, pravilnom primjenom materijalnog i procesnog prava, ponovo odlučiti o žalbi tuženih izjavljenoj protiv prvostepene presude.

Predsjednik vijeća
Senad Tica

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić